

LICHT ZIEN IN HET DONKER

Paaswake, 26 maart 2016 – Dominicuskerk Utrecht

Genesis 1,1-2,2;22,1-18; Exodus 14,15-15,1; Jesaja 55,1-11; Romeinen 8,3-11; Lucas 24,1-12

Dag en nacht, lief en leed, bloeien en sterven, begroeten en afscheid nemen:
hoort u de volgorde: eerst het zoet en het lief, dan het zuur en het leed.
Zo zijn wij het gewend: het leven duurt niet eeuwig.
En wat we dan doen is: niet aan denken, aan die moeilijke dingen.
Geniet maar van het leven, probeer het voor jezelf goed in te richten
Al die ellende in de wereld kunnen we toch niet oplossen.
Dus we laten jeugd en vooruitgang zien, niet ouderdom en levenservaring
We praten over successen en zekerheden, niet over missers en twijfels.
De vluchtelingen, het geweld in de wereld: we houden het buiten de deur
totdat het aan onze voordeur, ja in ons huis komt. En dan raken we in paniek.

Deze nacht hier doet het anders.

We beginnen in het donker, dan pas wordt het licht.
Stil is het aan het begin; als de wake vordert klinkt het orgel, luidt de klok.
En in de lezingen die we hoorden gaat het ook zo.
Eerst chaos en duisternis; daarna wordt het licht en de aarde bewoonbaar
Mozes' s volk kan geen kant op; dan lopen ze over de bodem van de zee
Een dal zie je vol knekels liggen; daarna hoe zich bundelen en opstaan
Een graf heeft Hem opgesloten; en zie, de deur staat open voor de Levende.

Het is de kracht van de Schriften en van de liturgie
dat zij beginnen met het donker en ons daarin plaatsen.
De noden van het bestaan, het kwaad dat mensen aanrichten:
ze worden zonder omhaal genoemd, ze vallen pardoos met de deur in huis.

Deze nacht is het sluitstuk van een driedaagse
die begint met afscheid, met verraad, uitlevering en een gruwelijke executie.
Het kruis van Jezus Christus laat ons kijken naar het kwaad dat we aanrichten
zoals het volk in de woestijn de slang aan de paal moest aankijken, te weten:
de vergiftiging die ze zichzelf aandeden, het gekanker dat alles verziekte.
En het werd hun medicijn, hun tegengif.
De liturgie nodigt ons uit om niet weg te kijken, niet weg te lopen.

Een absoluut veilige wereld is er niet. Het geweld kunnen we niet uitroeien.
Een vrouw in Brussel zei: 'We zijn in Gods hand, we hoeven niet bang te zijn.'
Eerlijk gezegd is dit mij iets te hoog gegrepen.
ik herken me meer in de medebroeder die zei: 'ik ben zo bang als ik iets durf'.
Nee, dan is de raad van een oude wijze monnik reëler:
Raak in het donker niet in paniek; blijf net zo lang kijken tot je wat licht ziet.

En dat is precies wat we hier en nu doen in de wake.
We laten ons daarvoor bijlichten door de lezingen uit de Schrift;
en iemand die weet heeft van het diepste duister, komt naast ons staan.
Hij is de donkere krocht van de dood ingegaan en weer aan het licht gekomen.

Hij is teruggegaan naar het absolute nulpunt,
en ground zero is voor hem een nieuw begin geworden.
Als je denkt dat het is afgelopen, begint het pas.

Want Hij had gekozen voor God, voor mensenliefde tot het uiterste,
om niemand, ook zijn doodsvijanden niet, te vonnissen.
Niet uit sufheid, maar vanuit helder zicht,
niet uit sulligheid maar om een krachtig appel te doen.
Mensenliefde blijft de mens zien achter het pantser van geweld
en nodigt de ander uit om achter zijn verschansing vandaan te komen.
Juist degenen die tronen in een burcht kunnen daar niet tegen
en proberen die mens in de verdwijnpot te gooien.

Maar toen het aardedonker werd om hem heen, in de put van de dood,
heeft hij de goede zaak in Gods hand gelegd.
En hij ondervond: als ik kies voor de opdracht, kiest de opdracht voor mij;
als ik God, de liefde, in het licht zet, zet God die de liefde zelf is, mij in het licht.

Aanstonds worden we besprenkeld met het water van de doop
Die doop – schrijft Paulus in een brief – heb je niet achter je
maar moet elke dag opnieuw waar worden:
de weg van de mensenliefde gaan, met Jezus Christus de donkere diepte in,
om met Hem boven komen, uit het donker aan het licht.

*Weet u niet dat wij door de doop,
die ons één heeft gemaakt met Christus Jezus,
delen in zijn dood?
Door de doop in zijn dood zijn wij met Hem begraven:
om, zoals Christus door de macht van zijn Vader uit de doden is opgewekt,
ook zelf een nieuw leven te gaan leiden.
Want als wij als het ware vergroeid zijn met zijn dood,
moeten wij Hem ook volgen in zijn opstanding. (Romeinen 6, 4-6).*

Jozef Essing o.p.